

EEN BEZOEK AAN VORSTER HAND (SEVENUM),
PARTNER VAN YUVERTA HORST

Sociale duurzaamheid als thema bij Sustainabul MBO

De kas waar zelf eten wordt verbouwd

Bij duurzaamheid wordt vaak als eerste gedacht aan onderwerpen als: klimaat, energie en biodiversiteit. Sociale duurzaamheid en thema's als inclusie en gelijkheid worden vaak vergeten, zonde en daarom niet minder belangrijk. Om dit meer onder de aandacht te brengen is sociale duurzaamheid sinds 2021 ook een thema bij de SustainaBul MBO. Want hoe zorg je er als school voor dat alle leerlingen gehoord worden en hun recht op onderwijs kunnen benutten? In deze bijdrage een bezoek aan Vorster Hand, een leerverzorging in Sevenum (Limburg) dat samenwerkt met Yuverta Horst en onderwijs biedt aan 15 leerlingen, jongeren met een extra begeleidingsbehoefte. [KIKI ENGELS](#)

Enthousiast rennen de leerlingen om de tafeltennistafel. Het pingpongballetje wordt fanatiek heen en weer geslagen. Hun mentor, An van der Sterren, wordt nu ook overgehaald om een potje mee te doen. Het is kwart voor 11 en dus net pauze op de leerverzorging Vorster Hand in Sevenum. Lonneke Mertens begroet me: 'Ze doen wel vaker een spelletje, met z'n allen stoom afblazen is wel even lekker.'

Vier jaar geleden startte Lonneke vanuit haar familiebedrijf deze leeren zorgboerderij. Het is een plek waar zorg en onderwijs samenkomen voor jongeren die door sociale problemen zijn vastgelopen in het traditionele onderwijs. 'Ik ben zelf psychiatrisch verpleegkundige en werkte hiervoor in de klinische jeugdverslavingszorg. Daar zag ik dat als je jongeren helemaal uit de samenleving laat verdwijnen, ze in zorg verzanden en het eigenlijk alleen maar slechter met ze gaat. Door deze ervaring heb ik besloten om dit initiatief te starten'

PERSOONLIJKE LEERROUTE

In samenwerking met Yuverta Horst bieden ze nu onderwijs aan een groep van 15 leerlingen. Ongeveer de helft van deze groep volgt het 'entree-traject' op mbo 1 niveau. Het doel is dat de jongeren uiteindelijk doorstromen naar een opleiding of het werkveld. Welke vervolgstap en

begeleiding het beste aansluit wordt altijd per leerling bekeken. Volgens Lonneke is deze zorg noodzakelijk om aan onderwijs toe te komen: 'Ik zie dat het jongeren niet lukt om naar school te gaan. Dat kan o.a. door problemen in de thuissituatie of bijzondere kenmerken die ze zelf hebben.

'HET IS ONZE
VERANTWOORDELIJKHEID
ELKE LEERLING VERDER
TE BRENGEN'

Dan zie je vaak dat de druk bij de jongeren al zo groot is dat daardoor faalangst een rol gaat spelen en ze een negatief zelfbeeld creëren. Vanuit deze angst zie je dat er vermijding ontstaat en ze uiteindelijk helemaal niet meer naar school gaan. Je moet jezelf eerst goed voelen voordat je überhaupt aan leren toekomt'

(ZELF)VERTROUWEN

De eerste weken van het traject zijn cruciaal en draaien vooral om het opbouwen van vertrouwen. 'We hebben er jongeren bij zitten die in het verleden zijn bestempeld als dom, lui en ongemotiveerd. Mijn ervaring leert dat ze allemaal wel willen leren, maar het systeem past »

De ontmoetingsruimte waar oud als jong een pauze houden of een praatje maken

De pauzeplek van de leerlingen waar wordt bijgepraat of een spelletje gespeeld

gewoon niet bij hen', vertelt Lonneke, 'Door alle negatieve ervaringen hebben ze geen zelfvertrouwen meer, daardoor laten ze opstandig gedrag zien. We werken hier door middel van samenwerking, niet vanuit strijd.'

ERVOOR ZORGEN DAT LEERLINGEN GEHOORD WORDEN EN HUN RECHT OP ONDERWIJS KUNNEN BENUTTEN

Fleur liep vast in 4 vmbo en zit nu net drie weken op de leerverzorging. Haar plan was aanvankelijk om wederom niet op te komen dagen: 'Ik had er eerst weinig zin in. Ik dacht dan moet ik daar zitten met allemaal paarden en schapen om me heen, dat valt gelukkig mee. Tot nu toe gaat het eigenlijk heel goed.' Volgens Fleur heeft dit vooral te maken met de druk die ze op andere scholen ervaarde. 'Op andere scholen is het altijd: moeten, moeten, moeten. Hier wordt er vooral naar jou gekeken, dat is het grootste verschil. Je wordt in je waarde gelaten.'

Na de eerste weken volgt een

(bindend) studieadvies aan studenten om zo een vervolgstap te maken in hun onderwijsroute. De meesten worden doorgeleid niveau 2 onderwijs. Een enkeling vindt via interne stages een weg naar de arbeidsmarkt. 'Dit zijn ook gelijk de meest kwetsbare momenten voor de jongeren', vertelt Lonneke. 'Het is daarbij heel belangrijk om echt achter een leerling te staan. Want welke vervolgstap ze ook maken, het is altijd spannend.'

Als de leerlingen binnenkomen vinden ze het volgens Lonneke vaak lastig om te zeggen welke richting ze op willen. Om de leerlingen weer te laten ervaren wat ze leuk vinden biedt de boerderij allerlei mogelijkheden. Zo is er een werkplaats, ICT aanbod en kunnen ze helpen in de gehandicapten- of ouderenzorg. In deze verschillende richtingen kunnen de leerlingen ook een interne stage kiezen. S ochtends werken we wel met de blokken van het onderwijs. Maar op donderdagmiddag hebben de meeste studenten stage, dat kan dus bijvoorbeeld zijn in de keuken of in het groen.'

LEEROMGEVING

An van der Sterren is docent omgangskunde bij Yuverta. Als mentor van de groep ziet ze hoe de leerlingen gedijen bij een veilige basis. Dit ontstaat mede door de gemeenschappelijke deler onder de leerlingen. 'Er zitten hier jongeren die niet altijd geaccepteerd worden door het grotere geheel. Daar kun je in het grote systeem, hoe goed je docententeam ook is, niet altijd zorg voor dragen. Veel gebeurt stiekem tussen leerlingen onderling. Hier weten ze allemaal van elkaar dat ze eenzelfde soort verhaal hebben: ergens anders is het niet gelukt. Dat maakt dat ze veel wederzijds respect en begrip hebben naar elkaar.'

Maar als docent ziet ze ook hoe

- > Het doel van de Coöperatie Leren voor Morgen is dat duurzaamheid breed wordt geïntegreerd binnen het onderwijs. Sociale duurzaamheid hoort daar dus ook bij. Wil je meer weten over de coöperatie kijk dan op: lerenvoormorgen.org
- > De SustainaBul MBO is een coöperatieve raking van duurzaamheid in het mbo. Yuverta won de editie van SustainaBul MBO 2020. Leren voor Morgen organiseert deze wedstrijd. Wil je meer weten over de SustainaBul kijk dan op: mbo.sustainabul.com
- > Wil je meer weten over boerderij Vorster Hand kijk dan op: vosterhand.nl
- > Kijk op voor meer informatie over Yuverta: Yuverta.nl

Dit is bijdrage 9 in een lopende serie over verduurzaming in en van het beroepsonderwijs in Vaktijdschrift Profiel, verzorgd door Coöperatie Leren voor Morgen. Voor alle bijdragen zie de [website](http://website.profielactueel.nl) [profielactueel.nl](http://website.profielactueel.nl).

het reguliere onderwijs nu geen plek kan bieden aan deze leerlingen. 'De meeste leerlingen lopen gewoon mee in het stramien met alle toetsen, regels en verplichting die er zijn, maar sommige passen daar simpelweg niet in. Hier hebben we eindeloze mogelijkheden om maatwerk te bieden waardoor deze jongeren uiteindelijk weer kunnen deelnemen aan onze maatschappij. We hoeven niet perse vast te zitten in een systeem. Ik vraag mezelf ook wel eens af: wat zou er gebeurd zijn met deze jongeren als we het niet hadden? Het is onze taak en verantwoordelijkheid om elke leerling verder te brengen.'

DE AUTEUR IS STAGIAIRE REDACTIE EN COMMUNICATIE BIJ COÖPERATIE LEREN VOOR MORGEN